

MUSTAFA KESKİN

**HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN
KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	XV

Birinci Bölüm

İLGİLİ MEVZUAT VE TARİHSEL GELİŞİM

I. GENEL OLARAK.....	1
II. KAMUYU AYDINLATMA İLKESİNİN ORTAYA ÇIKIŞI	3
III. MUKAYESELİ HUKUKTA KONUNUN DÜZENLENİŞİ.....	7
A. Amerika Birleşik Devletleri.....	7
1. Mavi Gök Kanunları (Blue Sky Laws)	7
2. Menkul Kıymetler Kanunu (Securities Act of 1933)	8
3. Menkul Kıymetler Borsası Kanunu (Securities Exchange Act of 1934)	10
4. Sarbanes Oxley Yasası (the Sarbanes Oxley Act of 2002) ...	11
5. Dodd-Frank Wall Street Reformu ve Tüketicinin Korunması Yasası (the Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act of 2010).....	14
B. İngiltere	15

1. 1720 Tarihli Bubble Act	16
2. 1844, 1856 ve 1867 Tarihli Kanunlar.....	17
3. 1890 Tarihli Yasa (the Director's Liability Act of 1890)	18
4. 1948 Tarihli Şirketler Yasası (the Company Act of 1948) ...	19
C. Avrupa Birliği Düzenlemeleri	19
D. Türk Mevzuatı ve Tarihsel Gelişimi.....	23
1. Osmanlı Devleti Dönemi	23
2. Cumhuriyet Dönemi.....	25
3. 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu	26
4. 1992 Tarihli Değişiklik Sonrası	28
5. 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu.....	29

İkinci Bölüm

KAMUYU AYDINLATMANIN TANIMI MUHATAPLARI VE TÜRLERİ

I. TANIMI, AMACI, TÜRLERİ VE İŞLEVLERİ	33
A. Tanımı	33
B. Amacı.....	34
C. İşlevleri	35
1. Bilgilendirici İşlev.....	35
2. Koruyucu İşlev.....	36
3. Caydırıcı İşlev	37
D. Muhatapları	37
1. Yatırımcılar.....	37
a. Mevcut Yatırımcılar.....	37
b. Potansiyel Yatırımcılar.....	38
2. Ortaklık Alacaklıları.....	38
E. Türleri.....	39
1. İçerdiği Bilgi Bakımından.....	39

a.	Şekli Anlamda Kamuyu Aydınlatma.....	39
b.	Maddi Anlamda Kamuyu Aydınlatma.....	40
2.	Bilginin Verilme Zamanı Bakımından	40
a.	Dönemsel (Periyodik) Kamuyu Aydınlatma	40
b.	Derhal Kamuyu Aydınlatma	40
3.	Zorunlu Olup Olmaması Bakımından	41
a.	Zorunlu Kamuyu Aydınlatma.....	41
b.	Gönüllü Kamuyu Aydınlatma.....	41
II.	TTK KAPSAMINDA PAY SAHİBİNİN BİLGİ ALMA HAKKI İLE KAMUYU AYDINLATMA İLKESİNİN İLİŞKİSİ	42
A.	TTK Kapsamında Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı	42
B.	Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı ile Kamuyu Aydınlatma İlkesinin İlişkisi.....	46
III.	ETKİN SERMAYE PİYASASI KURAMI İLE KAMUNUN AYDINLATILMASI İLKESİNİN İLİŞKİSİ	48
A.	Zayıf Şekil (Weak Form)	48
B.	Yarı Güçlü Şekil (the Semi-Strong Form)	49
C.	Güçlü Şekil (Strong Form)	49
IV.	İÇERİDEN ÖĞRENENLERİN TİCARETİ FİİLİ İLE KAMUYU AYDINLATMA İLKESİNİN İLİŞKİSİ	50
V.	KAMUYU AYDINLATMA İLKESİNE YÖNELİK ELEŞTİRİLER	51

Üçüncü Bölüm

SÜREKLİ KAMUYU AYDINLATMA

I.	Finansal Tablo ve Raporlar	53
A.	Yıllık Finansal Tablolar	53
B.	Yıllık ve Ara Dönem Finansal Raporlar	55
C.	Yönetim Kurulu Yıllık ve Ara Dönem Faaliyet Raporları	55

D. Denetçi Raporları	56
1. Bağımsız Denetçi	57
2. Denetimin Kapsamı	58
3. Şirketler Topluluğunda Denetim	60
4. Denetim Raporunun İçeriği	62
5. Denetçinin Sorumluluğu	64
E. Bağlılık Raporu	65
II. FİNANSAL TABLOLARIN HAZIRLANMASI, RAPORLAMA VE SORUMLULUK BEYANI	68
III. FİNANSAL RAPORLARIN AÇIKLANMASI.....	69

Dördüncü Bölüm
ÖZEL DURUMLARIN KAMUYA
AÇIKLANMASI

I. GENEL OLARAK.....	71
II. KAPSAM.....	72
A. Açıklama Yapmakla Yükümlü Olanlar	72
B. İçsel Bilgi.....	74
1. Tanımı	74
2. Bilginin Niteliklerinin Belirli Olması	75
3. Kamuya Açıklanmamış Olma.....	76
4. Sermaye Piyasası Araçları ya da İhraççıyla İlgili Olması.....	78
5. Fiyata Etkili Olması.....	80
III. KAMUYA AÇIKLAMA YAPMA ZORUNLULUĞU	80
IV. HABER VEYA SÖYLENTİLERİN DOĞRULANMASI	82
V. GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİN AÇIKLANMASI	83
VI. İDARİ SORUMLULUĞU BULUNAN KİŞİLERİN İŞLEMLERİNİN AÇIKLANMASI	83
VII. AÇIKLAMANIN ŞEKLİ VE SÜRESİ	84

VIII. SÜREKLİ BİLGİLERİN KAMUYA AÇIKLANMASI	85
A. Sermayenin Kaybı ve Borca Batıklık	90
B. Birleşme ve Bölünmeye İlişkin Açıklamalar	92
C. Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Açıklamalar	95
D. Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Açıklamalar	96
E. Geri Alınan Paylara İlişkin Açıklamalar	98
1. Genel Olarak	98
2. Pay Geri Alımının Sınırları	99
3. Pay Geri Alımında Yetki	99
4. Kamuyu Aydınlatma Yükümlülüğü	100
5. Pay Geri Alımının ve Satımının Yapılamayacağı Haller ..	102
6. Payın Elden Çıkarılması	102
7. Paya İlişkin Hakların Durumu	103
F. Açıklamanın Ertelenmesi	103
1. Şirketin meşru çıkarlarının zarar görmemesi	104
2. Kamuoyunun Yanıtılmaması	105
3. İçsel Bilginin Gizliliğinin Sağlanması	106
4. Açıklaması Ertelenen Bilginin Sonradan Kamuya Duyurulması	107
G. İçeriden Öğrenenlerin Ticareti Suçu	107
1. Tanımı	107
2. Unsurları	109
a. İçsel Bilgi	109
b. İçeriden Öğrenenler	109
c. Bilgiden Menfaat Elde Edilmesi	110

Beşinci Bölüm**SORUMLULUK, KAMUYU AYDINLATMA
İLKESİNİN İHLALİNİN SONUÇLARI VE
SPK'NIN GÖREV VE YETKİLERİ**

I.	KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNDEN DOĞAN SORUMLULUK	111
A.	SERPİK'da Sorumluluğa ilişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi	111
B.	Hukuki Sorumluluk ve Unsurları	112
1.	Fiil	112
2.	Hukuka Aykırılık	113
3.	Zarar.....	114
4.	Nedensellik Bağı	116
5.	Kusur.....	120
C.	Sorumluluğun Niteliği ve Sorumlular	122
D.	Cezai Sorumluluk.....	122
E.	İdari Sorumluluk.....	123
II.	SPK'NIN GÖREV VE YETKİLERİ.....	124
A.	Genel Olarak SPK	124
B.	SPK'nın Niteliği.....	125
C.	SPK'nın Yetki ve Görevleri	127
1.	Düzenlemeler Yapmak.....	128
2.	Genel ve Özel Nitelikte Kararlar Almak	129
3.	İzlemek ve Denetlemek.....	130
4.	Uyarmak ve Bilgilendirmek.....	131
5.	Tedbir Almak	132
6.	Yaptırım Uygulamak.....	133
7.	Cumhuriyet Savcılığına Başvuruda Bulunmak.....	134
	SONUÇ	135
	KAYNAKÇA	137